

Eustakio Barandiaran Elorza

*Eskoriatza,
Gipuzkoa
(1933-2018)*

Aurkibidea

Biografia

Eskoriatzan jaio zen "Bernabena" baserrian. Kale-baserria zenez, herriko bizimodua eta gorabeherak oso ongi gogoratzen ditu. 18 urterekin kalean hasi zen lanean, lehenengo TESAn eta ondoren Aretxabaletako Coprecin.

Zintak

ESK-055

- **Proiektua:** Deba Eskualdeko Ahotsak - Eskoriatza.
- **Elkarrizketatzailea(k):** Elortza, Kepa

- **Data:** 2009-05-14
- **Iraupena:** 35 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Elortza, Kepa
- **Transkribatzailea(k):** Elortza, Kepa

Pasarteak

1. Eskoriatzako kale-baserri batean jaioa

- **Erref:** ESK-055/002
- **Iraupena:** 0:02:37. **Hasi:** 00:00:13. **Bukatu:** 00:02:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

<p>Eustakio Barandiaran Elorza, 1933ko uztailaren 20an jaio zen Eskoriatzako Goiko Kanean, Bernabena izeneko kale-baserrian. Aita bertakoa zuen eta ama Atxorrozpe baserrikoa. Bost-sei urterekin hasi zen eskolan moja Merzedarien eskolan, Sor Mari Cruz eta Sor Doloresekin. 14 urte arte ibili zen eskolan.</p>

Transkripzioa

- Esangoztazu izena eta apeliuak.
- Eustakio Barandiaran Elorza Makazaga Barandiaran, laugarrena be Barandiaran.
- Eta jaixo non eta noiz eñ ziñan?
- Zu eskolan zenbat urtekin hasi ziñan?
- Eskoriatzan jaixo nitzan.
- Eskoriatzan ze lekutan?
- Goiko kalia. Bernabena esaten tzen, erdi baserri erdi...
- (...)
- Behixek egoten zien, Kalien-eta baiña behixek egoten zien.
- (..)
- Noiz jaixo ziñan?
- Juliuen hogeixen hogeta hamahiruen.
- Zeure aitta-amak nunguak ziran?
- Aitta bertakue, ni jaixo nintzan etxekue, eta ama han goixen dau baserri bat Atxorrospe-edo, ama hangue.
- Zu eskolan zenbat urtekin hasi ziñan?
- Eskolan txikittan, ez dakit, sei, bost edo sei-edo, umetan.
- Nora faten ziñan eskolara?
- Mojetara.
- Monjetara. Ze monja ziren?
- “Mercedarias”.
- Merzedarixak?
- Bai.
- Goguen dakotzu maistrien izenik?
- Bat bai.
- Zein zan?
- Ondiok bizi da hori. Sor Dolores. Ez, ez, Mari Cruz.
- Sor Mari Cruz?

- Bai, eta Sor Dolores be bai, horreik bixok.
 - Eta zein esan dozu bizirik dauela, hau, Mari Cruz?
 - Mari Cruz bizi da, bai. Horrek be lehengunian in zittuan larogeta hamazortzi urte-edo. Berrogeta hamar monja eta ez dakit zenbat eta bueno.
 - Hori Sor Mari Cruz hori Eskoriatzarra da?
 - Ez, Mondrauekua.
 - Mondrauekua?
 - Residentzian bizi da. Eta ondiok argi e?
 - Euskalduna da bera?
 - Bai.
 - (...)
 - Baiña Eskoriatzan doia horrek ez dakit, nire akordu guztien.
 - Zenbat urte arte egon ziñan eskolan?
 - Hamalau urte kunpliu baiño lehenau kalera, orduen badakitzu, orduen ez zan oingo moduen.
 - Eskola urte danok monjakin in zittun?
 - Ez, ez. Han umetan. Gero maistro bat, nazionala. Eta gero San Viatorren frailiekin.

2. Eskolan zigorra euskaraz egiteagatik

- **Erref:** ESK-055/003
- **Iraupena:** 0:02:51. **Hasi:** 00:02:50. **Bukatu:** 00:05:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak

Laburpena:

<p>Mojekin urte pare bat egin ondoren San Viatorren hasi zen, fraideekin. "Hermano Luis" pilotaria izan zuen maisu. Jolas-orduetan txanpon faltsu bat hartzen zuen euskaraz egiten zuenak. "Lapurka", "banderaka", pilotan eta futbolekin egiten zuten jolas.</p>

3. Soldaduek etxeko ukuiluan egiten zuten lo

- **Erref:** ESK-055/004
- **Iraupena:** 0:02:42. **Hasi:** 00:05:41. **Bukatu:** 00:08:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Baserrria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Baserrian, txerri bat hiltzen zuten urtean. Baina, gerra garaian, elizpean egoten ziren, soldaduen arrantxoaren soberekin gizenduta, hiru hil zituzten. Neska-mutikoek jolas asko egiten zuten soldaduekin. Eustakiok gogoan du tiroak izan zirela Atxorrotzen, Asentzian eta Ixipiden; baina, kalean, ez du gogoratzen liskarrik izan zenik. Baserriko ukuiluan lasto gainean egiten zuten lo soldaduek.

Transkripzioa

- Zu eskolan zebiltzela exian ganaurik eta bazeukatzuein?
- Bai.
- Zenbat ganau eukitten zeuein?
- Hiru, lau.
- Ardirik-eta?
- Ez.
- Eta gero, oillo eta konejo-eta?
- Oillo eta txarrixak eta danak.
- Zenbat txarri hiltten zittuein urtien?
- Urtien bat. [...] gerra denporan orduen hiru hil gittuen. Soldauek egon ziren hor, elizpeien, eta horko rantxo-sobrakin...
- A, soldauen rantxuen sobrakin txarrixak gobernau zittuein?
- Bai. Esan dotsut lehen, anaia, hil zan oin dala denpora gutxi, ni baiño anaia zaharragua. Eta beste prima bat Frantzian dau oin, Dunkerken-edo. Eta hirurok etortzen gitzen horra elizpera, eta soldauak egitten oskuen herejerixak, bueno, jolasien! Egun baten akordetan naiz, mermeladiaz pinttau-pinttau in eta hirurok etxera bialdu gindduen. Jota mermeladia daixola.
- Orduan zuek itten zeuein jolasian soldauekin?
- Bai, hor elizpeian.
- Eta horreik ze soldau ziren, Franconak?
- Franconak izango ziren, bai.
- Eta orduen hor jolasien, eta gero gaiñetik rantxuen sobrak etxera.
- Bai, etxerauzkuan, horra etorten gitzanien gurekin jolasien, gero ipintten oskunien hartu eta etxera, txarrixentzako jana.
- Zuk orduen euko zittun...
- Hiru-lau urte. Nire anaiak ni baiño bost, harek beratzai anaiak. Eta Frantzian dauenak be beratzai.
- Hemen bapebe frenterik-edo egon zan? Tirorik eta akordaitten zara zu, Eskoriatzan?
- Bai, tiruak Atxorrotzen, han.
- Atxorrotzen?
- Eta gero Asentzion be badazen, ni akordaten naz, Atxorrotzetik Asentzion, eta gero beste bat Ixitulen be bai, han goixan.
- Baiña kalien bertan...
- Ez, ni ez naz akordetan kalien.
- Militarrek eurak itten euein astokixarik kalien? Lapurretan eta holako gauzarik?
- Ni akordetan naz be bai, gurien ittuan gabien ez dakit nik zazpiretarako, zortziretarako, ze ordutarako ittuako lanak in eta eurai itxi biher, soldaueri. Horeik eukien bagoi bat lasto rekisau euen estaziñuan, eta ekarri euen eta ittuan danien bota euien eta hareik lo itteko gabien, beratzitako ittuako lanak in eta gero ganauakin han lo itten euen ittuan.
- Ittuan itten euein lo?
- Bai, eta gero eukien han goixen dau Iruzketa edo baserri bat, edo mendi bat, hatz bat, ta gure kuartoko bentanan ondiok be denpora gutxi da ba ondiok, han tomia dau, entxufia, han entxufau eta argixa eruateko.

4. Iturrean nahiago eskolara joan baino

- **Erref:** ESK-055/005
- **Iraupena:** 0:02:44. **Hasi:** 00:08:23. **Bukatu:** 00:11:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Baserrria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

<p>Euren ukuiluan lo egindako soldadu bik, orain gutxira arte Gabon guztietan zorion postala bidali izan diote. Baserrrian ura eta argindarra beti ezagutu ditu. Itaurrean ibiltzea nahiago izaten zuen Eustakiok eskolara joatea baino. Gerraostean, Kontzejupera eramaten zituzten entregatu beharreko gari eta artoak. Baserrrian, ez zuten goserik ezagutu gerraostean.</p>

Transkripzioa

- Orduen zenbat lagunek itten euein lo...?
- Hori ez dakit, itten euena badakit. Porke onddion zenbat denpora izango da ba, onddiok sei-zazpi-zortzi urte-edo? Hor lo itten egoten ziren soldauak, bik gabonetan urtero felizitetan gauan. Bata zan "Resucito Palomero", ha zan Burgoskua eta beste bat "Pedro Bombín", ha Valladolidkua. Ondiok urte... igual hil ingo ziren hareik eta gero itxi baiña.
- Felizitaitten zindduein Gabonetan, postala e?
- Bai.
- Dozena erdi soldau ittuan eukitten zittuein?
- Dozena erdi ez dakit, ez, gehixau, dozena erdi baiño gehixau.
- Ittuan baiña, ittuan edo kamaran?
- Ittuan, ittuan, behian planta bajan, han egozen behixak holako ezkiña baten apartautaeta bestia esan dotsut bagoi bete bat lasto rekisau-edo, ez dakitzu? Zabal-zabal in eta hantxe lasto pilluan.
- Zenbat denpora egon ziren hola?
- Ez dakit, bastante, ez dakit zenbat.
- Eta zuek baserrixan, ura eta inddarra eta betik ezagutu (di)ttozu?
- Bai, bai.
- Sukaldien ura betik?
- Bai, ura eta argixa betik.
- Eta zuk igual ittaurren eta ibilli biharko ziñan?
- Honbre!
- Orduan eskolara fatia, eskolara ez ziñan faten?
- Neuk ittaurren ittia gurago eskolara fatia baiño. Esaten oskunien, "mutikua gaur etxian geratu biherko dok, bixar karreterua jaukat", bueno, pozik! Orduen eskolara fatia kastigua zan.
- Eta soruen garixa eta holako...
- Bai, danak hartu: garixa, babia...
- Eta akordaitten zara kupua eta entregau bihar izaten zanik?
- Baitta, bai, bai.
- Nora eruaten zeuen zuek?
- Kontzejupera-edo, hor aiuntamientuan badau ba? Haraxe, kontzejupera.
- Ze izaten zan, dana entregau bihar izaten zauein? Edo zati bat-edo?
- Ez, eurak kalkuten auen, aurretik deklarauten zan zenbat erain zeban-edo, eta gero handik euen kalkulauta zenbat, hamar, hamabost kilo edo hogei, gura dana, ez dakit.
- Goserik edo zezeren faltarik izan zeuein?
- Ez, gurian ez, guria kale-baserrixa eta betik egon zan edo talue edo morokilla-edo, behi paren bat, hirun bat esnia be egoten zan, txarrixa be hiltten zan ta, gosia neuk ez nauen ezagutu. Biziorik be ez baiña goserik be ez.

5. Baserritik lantegira

- **Erref:** ESK-055/006
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:11:07. **Bukatu:** 00:13:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Ekonomia eta industria » Boom industrialala

Laburpena:

<p>Errotak prezintatuta egon zirenean, gauez eramaten zuten garia ehotzera, Bolibar edota Gaztañadi auzoko errotetara. Eustakioren seniderik ez zen gerrara joan. Lau anai-arreba izan ziren. 18-19 urte arte egon zen baserrian, gero Aretxabaletako BEROAnean egin zuen lan soldadutzara joan zen arte. Hori bukatu eta TESA lantegian hasi zen lanean. Zazpi urte geroago COPRECIn lanean hasi eta jubilatuta arte jardun zuen bertan.</p>

6. Kale-baserrientzako auzo jaiak

- **Erref:** ESK-055/007
- **Iraupena:** 0:02:33. **Hasi:** 00:13:10. **Bukatu:** 00:15:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Ekonomia eta industria » Boom industrialala

Laburpena:

BEROAn hozkatze lana egiten zuten, sukaldeko tresneria ekoiztuz. Eustakio ez zen COPRECIn sortzaileetako bat izan, baina artean langile gutxi zirela hasi zen bertan lanean. Balbulak ekoizten zituzten. Kale-baserrikoak zirenez, euren jaiak ere kalekoak ziren, nahiz eta Gatzagako Andra Mari eguna kale-baserrien jaia bihurtzeko saiakeraren bat izan zen. Jaietan aizkolariak ekartzen zituzten. Aztibi aizkolaria modan egon zen garaia gogoratzen du.

7. Estraperloan Arabara

- **Erref:** ESK-055/008
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:15:43. **Bukatu:** 00:18:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Igandetan musika bandak jotzen zuen herriko plazan. Bere emaztea izango zena, Errioxako San Bizentekoa, ezkontza batean ezagutu zuen. Lau seme-alaba izan dituzte. Eustakio sarritan joan izan zen Arabara estraperloan. Langara Ganboara (Nanclares) joaten zen astoarekin. Garia edo patata ekartzen zuen, etxerako. Goizean joan eta gauerako etxera itzultzen zen.

8. Santua margotzera Gasteizera

- **Erref:** ESK-055/009
- **Iraupena:** 0:02:29. **Hasi:** 00:18:33. **Bukatu:** 00:21:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:

Garai batean, Aste Santutako prozesioetan parte hartzen zuen Eustakiok, santuak garraiatzen. Parrokiatik irten, plazan aldare bat egoten zen eta handik bueltan San Viatorrera eta gero parrokiara itzultzen ziren. Ordubeteko bueltan, Santokristo handi bat garraiatzen zuen Eustakiok. Bera gaztea zenean, santu hori kamioi batean kargatu zuen Gasteizera eraman zezaten margotzera.

Transkripzioa

- Esan dostai zuk prozesiño asuntotan eta Aste Santuko prozesiñuak-eta zer horretan ibilli zariela, ezta?
- Lehen bai, baiña aspaldi ez naiz...
- Ze itten zittun, zeuk organizaitten lagundu?
- Ez, ez. Hori santuek eruateko organizaitten auen baiña...
- A, santuak erueten?
- Bai.
- Eta hori zela itten... entrenamientua eta dana itten zeuein, edo?
- Ez, ez. Hainbeste urte daroiat, eta ya martxia hartuta.
- Eta zela zan? Nundik urtenda edo ze rekorrido itten zeuein?
- Aste Santukua zan parrokixatik urten ta haraiño, estanku, oin hotela edo zabaldu daue ba? Horraiño, hor auen plazuela bat, eta hor buelta in eta gero plazatik bueltan, handik bueltan, plazan egoten zan beste altare bat ipiñita egoten zan, eta gero San Viatorrera, konbentura. Eta han be beste zer batzuk in eta handik ostera parrokixara bueltan.
- Zenbat denporako bueltia?
- Ez dakit, bastante, ordubete edo bai igual.
- Ze santu erueten zebe zuk?
- Holako Santo Kristo haundi bat, oin be ha [...] Ha Bittorixara eruen be pinttetako, ni soldau fan aurretik, Beroara fan aurretik in nittuan urte pare bat edo, hori Aranburuzabala, Transporte Aranburuzabala-edo, eta horren aittaz ajudante. Eta orduen euen hemen parrokua Don Agustin Etxeberria, Ondarrukua edo ez dakit nungua zan. Harekin berba in auen eta ha Bittorixara pintetan erueteko. Eta esan usten harek Patxik: "fanari parrokixara eta han egongo dok santue eta ekarri egik, bixar goizien haruzkuan eruen dagigun Bittorixara". Eta han euen zakutan forrau-forrau egindda, eta bixkarrien hartuta eruen neben garajera, eta hurringo goizien Bittorixara geuk eruen kamioien, pinttetako-edo.
- Eta eruen euein? Eta ekarri be bai, atzera?
- Bai, elegante asko.
- Hori noizko kontua da?
- Nik orduen euko nittun hamazazpi bat urte.
- Harrezkero ez daue ya gehixau pinttau? Ondo pinttau euein orduan.
- Bai, ez dot pentsaten gehixau pinttau dauenik.
- Zenbat urte arte ibilli ziñan zu Santo Kristo hori erueten?
- Ez dakit, lau-bost urte-edo.

9. Bizikletaz edozein lekutara

- **Erref:** ESK-055/011
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:21:39. **Bukatu:** 00:23:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

<p>Itziarko Ama Birjinaren Koronazio egunetan, Eustakio herriko mutiko kuadrilla batekin bizikletaz joaten zen Itziarrera. Bizikleta erdibana zuen anaiarekin, eta txandaka erabiltzen zuten. Gasteizera ere joaten ziren bizikletaz 8-10 lagun Arlabaneko bidetik.</p>

10. Kale-baserri ugari Eskoriatzan

- **Erref:** ESK-055/012
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:23:34. **Bukatu:** 00:26:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

<p>Bernabena etxean komuna, dutxa eta arropa garbitzeko tokia gela batean zeuden. Eskoriatzako San Juan kaleko etxe guztiak kale-baserriak ziren. Txurrena, Antxitxena, Sorautz, Patxiko Paulona, Ibarraundi, Klotilderena eta Galartzetxe izenak gogoratzen ditu. Bere denboran Eskoriatzan izan diren aldaketa batzuk azaltzen dizkigu.</p>

Transkripzioa

- Etxien amak erropak eta etxien garbiketan zittun-edo?
- Bai.
- Etxe barruan, sukaldien garbiketan zittuan?
- Ez, hola sukaldetik aparte eukan beste holako habitaziño txiki bat, fregaderu, komuna-ta.
- A, komuna eta dana zeukatzuein e?
- Bai.
- Bonbaduna?
- Bai, eta dutxie.
- Dutxia be bai?
- Dutxia, baiña dutxia bakarrik, bai.
- Zuk dutxia umetatik ezagutu dozu?
- Bai.
- Beste zenbat kale-baserri egozen zu gaztia ziñanien?
- Eskoriatzan? Hemen San Juan kalien danak, etxe danak.
- Danak, baiña ganauakin danak?
- Bai. Hemen hor frentekuan hor Txurrena esaten otsien, oin be Txurrena esaten dotsie, horrek baeukien. Han aldamenekuek be...
- Esan izenak.
- Bat Txurrena, bestia Felix Ubirena, bestie Arbena, Antxitxena, Sorautz,

eta beste bat plaza onduen Patxiko Paulona.

- Zela, Patxi...?

- Patxiko Paulo. Patxiko Pauluena, bai.

- Hori etxe baten izena zan?

- Bai, honeik Patxiko Paulonak. Hor dako famelixia, Karmen Patxiko Paulona.

- Oseake ondiok horreik izen zaharrok gorde itten dira.

- Bai, danok horreik ondion.

- Beste izenik goguen dakotzu?

- Patxiko Paulona, gero Ibarraundi, oin museue dakona, han be bizitza biko etxia da, bixetan. Gero beste bat Okiñena be bai goratxuau; Galartzetxe, hemen danak kale inguruen.

- Eskoriatza asko aldatu da zure akorduan?

- Aldatuko ez zan ba, bueno!

- Lehen zer euen? Burdibide bat eta plazia eta...

- Nik neuk burdibidia asfaltauta betik ezagutu dot baiña.

- A bai, e?

- Bai, baiña plazia...

- Plazia eta danak ziren hola etxe sueltuak edo kale-etxiak baiña baserrixak.

- Hemen kale inguruen ointxe antzera kale inguruen, barriren batzuk badauz baiña. Baiña behin parrokiatik gora fan ezkerro, gure etxia bakar-bakarrak eguen lehenau. Gero aldamenien beste bat auen, Plus Ultra esaten utsen, Plus Ultrakue.

- Plus Ultra?

- Bai. Eta gero goratxuauan dago beste bat, Katapazena esaten otsen.

- Katapazena?

- Bai, bera ferrobixarixua katapaza zan eta Katapazena. Gero goratxuau beste bat, Anjelena. Etxe sueltuek.

- Eta horreik etxe horreik ondiok be hor dagoz edo...?

- Bai.

11. Marindarren arteko elkartasuna

- **Erref:** ESK-055/013
- **Iraupena:** 0:03:08. **Hasi:** 00:26:15. **Bukatu:** 00:29:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Beste toki batzuetara jaietara
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak

Laburpena:

<p>Trenez joaten ziren herrietako jaietara: Santamasetara Arrasaten, Bazkoetan Bergarara... Bergaran Eskoriatzako Marin auzoko seme bat zegoen aguazil, baita marindar gehiago Bergaran lanean ere. Marindarrak beti izan direla "independiente" samarrak dio Eustakiok. Oñatira bizikletaz joaten zen Eustakio.</p>

Transkripzioa

- Zuek trenien ibiltten ziñain?

- Batzuetan bai. Geu gaztiak gitzanien Santo Tomasetan Mondrauerako eta ferixa, jaietan, patronaletan tren espeziala egoten zan, eta orduentxe.

- Zuek hemendik orduen Santo Tomaseta fateko ohitturia bazeukatzuein.

- Bai.

- Eta Bergara aldera-eta?
- Baitta Bergarara be, baiña Bergarara nagusitxo egindakuen, nagusitxuau.
- Eta San Prudentzioko jaittan eta geraketan ziñain-edo?
- San Prudentzion ez.
- Pazkuatan Bergarara.
- Pazkuetan Bergarara. Baten akordetan naz Bergarara fan gitzan hemendik kuadrillatxo bat. Eta txikito batzuk edanda eta ondo, eta Bergaran euen aguazil bat Maringua.
- Maringua? Hemengua.
- Bai, harek ezaguketan gindduen, geu apur bat rebelde gabitzen eta, gau guztian geure atzian ibilli zan ha, aguazilla.
- Zuek zainketan?
- Gu harrapatia gura gindduan.
- Maringua e?
- Bai.
- Eta Maringo gizona Bergarako aguazil?
- Bergaran hau aguazil, bai. Bauken ardau kolore bat bauken.
- Zela euen izena horrek?
- Ez dakit, ez naz akordetan. Banekixan baiña ez naiz akordetan.
- Eta bere baserrixa Maringua?
- Ez, hainbeste urte dira.
- Bai, baiña Marinddik Bergarara aguazil...
- Bergaran aguazil. Maringo jentie gehixau lanien baebillen Bergaran.
- Baiña orduan garai hartan hemen be nehikua lan egongo zan ba, ezta?
- Bai baiña ez dakit ba nik, marintarrak betik izan dira independente samarrak eta.
- A, bai? Bergarara fatia gurago Eskoriatzan geraketia baiño?
- Horreik domeketan be, berrogeta hamar urteko mutil zaharra eta hemeretzi urteko mutil gaztie danak kuadrillan ibiltzen ziren. Lider bat aukien eta danak haraxe. Eta, "datorren domekan Gatzaga gaiñera fan bihar jou", eta faten ziren Gatzaga gaiñera; eta "hurrengo domekan be hona fan bihar jou", Bergarara faten ziren, "Bergarara fan bihar jou" eta halaxe danak Bergarara. Danak kuadrillan, e?
- Alkartuta orduen.
- Bai, bai, zaharrak eta gaztiak, danak kuadrillan.
- Eta orduen ferixetara Santomas kenduta, Santa Lutziara-eta ez ziñain faten?
- Ez, Zumarraga eta urrin egozen hareik.
- Oñati aldera eta fateko ohitturarik?
- Oñati bizikletan, domeka atsaldetan. Guk Oñatin bageuken hor erdi-pariente batzuk, Klara Arkauz eukan berak izena, gero laba bi auzen Arantzazun fraide, bata Patxi enda Inazio.
- Arantzazura faten ziñain?
- Baitta, bai.
- Bizikletan?
- Bizikletan bai, oiñez. Goittik behera bizikletan baiña.
- Lehen gaiñera erripak haundixauak izango ziran oinguak baiño, ezta?
- Bai, baiña Oñatira sarri, sarri-edo, uda partien ta domeka batian ez eta hurrenguan bai, bizikletia domeka baten anaiak eukitten aben eta bestien, domeka baten neuk.
- Eta anaiak antzerako rekorriduak itten zittuan?
- Beste kuadrilla batekue zan eta. Bai, bai, antzera.
- Leheningo motorra edo leheningo kotxia noiz euki zeben?
- "El año cincuenta y seis, edo siete"-edo.

12. Bizikletaren ondoren, Lambreta eta Renault 6-a

- **Erref:** ESK-055/014
- **Iraupena:** 0:02:37. **Hasi:** 00:29:23. **Bukatu:** 00:32:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autoak

Laburpena:

1956. urte inguruan Lambreta motor bat erosi zien aitzak Eustakiori eta anaiari. Behin osteko jaietatik zetorrela, San Prudentzian horma jo zuen motorrarekin. Soldadutzan karneta atera zuen, eta lehenengo kotxea R6 bat izan zuen. Soldadutza Logroñon egin zuen. "La Bergaresa"-ko autobusean Gasteizera, eta handik Logroñora ere autobusez joaten zen.

13. Oinez joateko erromeriak

- **Erref:** ESK-055/016
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 00:32:20. **Bukatu:** 00:33:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Otalora Zelai eta Atxorrotzeko erromerietara oinez joaten ziren.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2025-12-16

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com